

говскитѣ имѣ общувания и съ Сърбия, които все ще сж се отразили до извѣстна степенъ и върху тѣхнитѣ нрави и върху тѣхното национално самочувствие.

Прѣзъ 1858 год.¹⁾ билъ каненъ за учителъ Ст. Костовъ, родомъ отъ с. Шапранци до Враня и ученикъ на Герова въ Пловдивъ още отъ 1846 год., но той отказалъ, ако се скди отъ писмата му до Найдень Герова (кн. I, стр. 935—936), защото вранци били много несъгласни, непризнателни; лошѣ билъ и епископътъ имъ. Слѣдъ неговия отказъ, богатиятъ и влиятеленъ вранецъ Стаменко Торовеле, търговецъ на вѣжа изъ България, се отнесълъ до Найдень Герова да му прѣпорѣча учители за Враня. Геровъ прѣдоставилъ тая работа на прочутия тогава учителъ Юрданъ Неновъ, който пратилъ брата си Т. Неновъ отъ Елена и Янко Тодоровъ отъ Сопотъ. Тѣ били първитѣ учители отъ пловдивската школа, които въвели въ училищата на Враня взаимо-учителната метода²⁾. Въ края на годината дали публиченъ изпитъ, на който ученицитѣ показали „прѣвъзходни“ успѣхи. Изпитвани били на слѣднитѣ прѣдмети: четвърти чинъ — кратка българска история, свещена история, българска граматика, катихизисъ, земеописание, численица, тефтери, полица и краснописание; трети чинъ. — „Пръвы знанія“, катихизистъ, краснописание, численица; втори чинъ — краткъ катихизисъ и „Робенсонъ“, численица, писмо отъ слокове; първи чинъ — „Разни нравствени исторійки отъ взаимно учителнитѣ таблици“³⁾.

Но въпрѣки тия успѣхи, учителитѣ не били обикнати отъ населението, едно, защото не било привикнало да гледа въ лицето на учителя творецъ на бждеще, а на училището — храмъ за напредѣкъ и добродетел и, друго, защото сплетнитѣ на току-що проявенитѣ пропаганди: сръбска и гръцка сж рушили всички добри желанія и трудове, било отъ страна на жителитѣ, било отъ тая на учителитѣ. Впрочемъ, ето какъ послѣднитѣ сами описватъ всичко това въ едно писмо до Сава Филаретова въ София.

Доброжелателный ни Благодарѣтелю!

Крайно-то ни бѣше отговоръ за Катихисчета-та, за които Ви благодаримъ прѣмно.

¹⁾ За училище въ Враня, градъ въ Тракия, прѣзъ 1847 г. поменава чехското описание „Квети“. Вж. Сръбске новине, г. XIV, бр. 23, стр. 91, кол. 1 отъ 21 мартъ 1847 год.

²⁾ Иширковъ, Западнитѣ краища на българската земя, стр. СХХ.

³⁾ В. „България“, г. II, бр. 76, стр. 372, кол. 2—3 отъ 31 авг. 1860 г.